

Tredje afsnit (Åndsforskning og materieforskning) – kapitel 2 (Sansningen fra oven og sansningen fra neden) – lektion 68

Stofsidens og livssidens vekselvirkning

28.

Det står os hermed klart, at det levende væsens livsoplevelse har to sider, en stofside og en livsside, og at disse to sider med hensyn til deres eksistens beror på virkeliggørelsen af to forskellige sansemetoder eller sanseprocesser. Allerede af den foranstående fremstilling fremgår det dog, at disse to sider, der ligefrem gør sig gældende som to forskellige verdener -en ydre og en indre, eller en materiel og en åndelig -ikke eksisterer som isolerede fra hinanden, men i allerhøjeste grad er integrerede og vekselvirker indbyrdes. Dette kommer alene til syne gennem den kendsgerning, at de to sanseprocesser, på hvis udfoldelse deres eksistens beror, i sig selv befinder sig i en vis indbyrdes korrespondance. De nævnte to sanseprocesser mødes jo i følelseslegemet, nemlig på den måde, at det på den ene side er her de svingninger og spændinger forekommer, som hidrører fra sansningen fra neden, samtidig med at det på den anden side er netop disse svingninger og spændinger, der i form af fænomener for Jeget udgør objektet for den anden sanseproces, altså sansningen fra oven.

Men omtalte vekselvirkning røber sig også derigennem, at livssiden som beskrevet uddrages af stofsidens, nemlig gennem metoden for sansning fra oven. Stofsidens er med andre ord det medium, der bærer livssiden; denne for sit vedkommende udgør Jegets på instinkt, intelligens, intuition og hukommelse beroende subjektive fortolkning af stofsidens særlige udformning og detaljering m.m. - Vi skal senere se på den betydning dette samspil har for følelseslivets udformning.

29.

Stofsidens og livssiden er altså intimt forbundet med hinanden, ligesom de gennem de betingende sansemetoder befinder sig i en vis vekselvirkning med hinanden! -Ser man lidt nærmere på denne vekselvirkning, vil det snart opdages, at den danner grundlag for det levende væsens bevidsthedsskabelse. Gennem metoden for sansning fra neden produceres på den ene side en lang række emotionelle og fænomenologiske data, som gennem hukommelseslegemets manifestative virkning omformes til erindringstalentkerner, og herfra igen senere hen til materiale for en kosmisk sansehorisont. Og dertil spiller metoden for sansning fra neden, jævnfør det netop nævnte, rollen som grundlæggende forudsætning for den anden sansemetode, dvs. metoden for sansning fra oven.

Denne for sin part sætter Jeget i stand til at erhverve sig en rigdom af supplerende erfaringer med relation til livsoplevelsens livsside, dvs. åndelige erfaringer. Også disse opmagasineres i bevidsthedsarkivet, ganske vist ikke som egentlige erindringstalentkerner, men derimod som koblinger mellem erindringstalentkerner, koblinger, gennem hvilke bestemte betydninger eller meninger på foranledning af intern sansning automatisk bringes til at fremgå af de involverede erindringstalentkerner.

Vi skal senere hen mere indgående beskæftige os med disse koblinger. Her er det til at begynde med tilstrækkeligt at være opmærksom på, at mens de mange stofside-data -erhvervet gennem metoden for sansning fra neden -på klassisk måde arkiveres som erindringstalentkerner, så opmagasineres forrådet af livssideerfaringer og dermed livsside-data -erhvervet gennem metoden for sansning fra oven -i form af talentkerne-koblinger. Og læseren bemærker sikkert straks det betegnende i denne

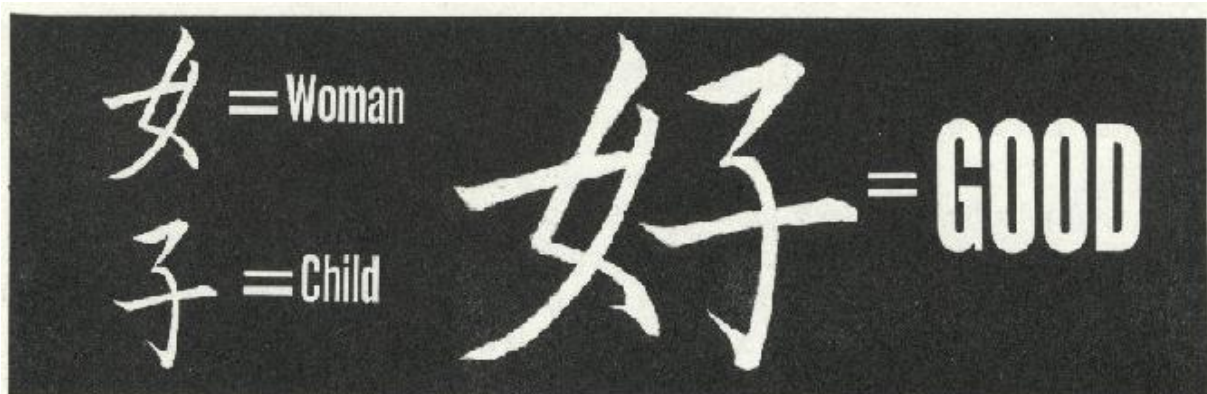
forskel, idet der umiddelbart spores en tydelig analogi mellem de materielt prægede stofsidedata og de håndgribelige erindringstalentkerner på den ene side contra de åndeligt betonedede livssidedata og de nærmest formale talentkerne koblinger på den anden side.

Det skal dog for en ordens skyld understreges, at de hermed introducerede talentkerne koblinger som erfaringsfaktorer betragtet trods denne deres formelle natur er mindst lige så realistiske og betydningsfulde for Jeget som de mere "håndgribelige" erindringstalentkerner. Det er nemlig i kraft af dem, at Jeget for det første kan blive i stand til at jonglere med større eller mindre erfaringsgrupper og på dette grundlag straks formå at gennemskue situationer og problemer, det tidligere har skaffet sig indblik i, således at det ikke ustandseligt fra grunden af skal gennemanalysere disse.

Det er for det andet ligeledes talentkerne koblingerne, der sætter Jeget i stand til at operere med sådanne større eller mindre erfaringsgrupper til fordel for den proces, vi kalder tænkning, altså til fordel for en proces, gennem hvilken nye problemer lader sig løse og dermed nye erfaringer -ikke mindst livssideerfaringer -kan erhverves med bevidsthedsudvidelse til følge.

Talentkerne koblingerne gør det med andre ord muligt i en vis udstrækning at udnytte allerede vundne erfaringer til fordel for erhvervelsen af nye erfaringer og dermed ny forståelse, nemlig i det øjeblik de eksisterende erfaringer gøres til genstand for en logisk bearbejdning med deraf følgende mulighed for logisk slutningsdannelse. Og fordelene er naturligvis, at tænkningen i forhold til den ofte omstændelige praktiske erfaringsdannelse betegner en genvej til viden rent bortset fra, at megen viden kun ad denne vej lader sig erhverve; omvendt skal det dog for fuldstændighedens skyld nævnes, at også betydelige erfaringsfelter kun lader sig erobre på grundlag af den praktiske erfaringsmetode. Det gælder ikke mindst med hensyn til forholdet mellem behag og ubehag og dermed forholdet mellem godt og ondt såvel som samtlige øvrige elementære stofsidedata (se eventuelt videre lektion 18 under emnet: den interne sansning).

Endelig røber konkretiseringen og betydningen af talentkerne koblingerne sig gennem eksistensen af det, vi kalder sprog. Hvad enten det drejer sig om talesprog, skriftsprog, talsprog, symbolsprog (f.eks. det matematiske) eller hvilke som helst andre sprog -f.eks. musiksproget udtrykt i nodefigurer m.m. - røber disse eksistensen af talentkerne koblingerne. Uden undtagelse tjener sprog nemlig det enkle formål at konkretisere talentkerne koblingerne gennem dette at give dem repræsentation i stofsiden (sprogelementerne) for på dette grundlag at gøre det muligt for Jeget at operere eksakt og rationelt med de faktorer, talentkerne koblingerne repræsenterer, hvilket vil sige det samme som de faktorer, der danner Jegets forstand, -altså livssideelementerne. Og da netop eksakt og rationel manøvrering med livssideelementerne svarer til det, vi kalder tænkning, ses det, at sprog først og fremmest tjener det formål at gøre tænkning mulig. Uden sprog, ingen tænkning og dermed ingen mulighed for at operere eksakt og rationelt med elementerne i livsoplevelsens livsside.

Vi ser her et sprogligt udtryk for kobling af erindringstalentkerner. Ved hjælp af tegnet for kvinde (øverst; udtales nü, og barn (nederst; udtales tzu) dannes begrebet "godt" eller i videre forstand "venligt" (udtales hao). Dette sproglige udtryk dækker altså over en mekanisme i skæbneelementet hos de mennesker, der anvender det -i dette tilfælde kinesere -nemlig en erindringstalentkerne-kobling. (Unesco Courier, Marts 1964)

Men omvendt: uden konkret repræsentation eller eksistensform for livssidefaktorernes vedkommende, intet behov for sprog og dermed ingen anledning til tænkning. Følgelig må samtlige eksisterende sprog tale til fordel for en sådan konkret eksistensform for livssideelementernes vedkommende, hvilken eksistensform som sagt i praksis ytrer sig som mere eller mindre omfattende og komplicerede talentkerne koblinger.

Fra Martinus side gøres altså det synspunkt gældende, at et sprog først og fremmest tjener det formål gennem sin rigdom af begreber og regler for anvendelse at muliggøre en konkret og rationel beskæftigelse med de personlige livssideerfaringer; og først i anden række har det til opgave at formidle kommunikation mellem levende væsener indbyrdes, hvad man jo i almindelighed antager for at være dets primære mission. Undersøger man imidlertid sagen nærmere, vil det på bekræftende måde vise sig, at sprogelementer ligegyldigt hvorfra de stammer -f.eks. ord og begreber -først må have mening for én selv, førend man på meningsfuld måde er i stand til at bruge dem til fordel for kommunikation; dvs. der må først skabes dækning for dem i ens egen livssideverden, førend der kan blive tale om et behov for at inddrage dem i den personlige kommunikation med omgivelserne. Og denne dækning har altså i praksis form af mere eller mindre komplicerede koblinger af relevante erindringstalentkerner, hvad der således bidrager til at fremhæve disse talentkerne koblinger som erfaringsrepræsentationer, der med hensyn til konkretisering fuldt ud tåler sammenligning med erindringstalentkernerne selv.

Med andre ord: langt fra at være isolerede fænomener danner livsoplevelsens stofsider og livssider en integrerende enhed af gensidig betydning for Jegets bevidsthedsskabelse. Dette røber sig ikke mindst gennem værdien af deres indbyrdes vekselvirkning, idet Jegets totale erfaringsmateriale på dette grundlag praktisk taget ubegrænset lader sig øge -dels i form af materieerfaringer (stofsidedata) og dels i form af åndelige erfaringer (livssidedata), hvortil yderligere kommer den rigdom af såvel praktiske som intellektuelle færdigheder, denne erfaringsdannelse dels er ensbetydende med og dels muliggør. Og det betyder igen, at Jeget som tiden går bliver i stand til at etablere en stadigt mere omfattende og righoldig livsoplevelse.

Stof-og livssidens tvillingekredsløb

30.

I forbindelse med omtalen af stofsider og livssidens vekselvirkning kan der være grund til at nævne et fænomen, det er nærliggende at betegne som stof-og livssidens tvillingekredsløb, eller endnu bedre: stof-og livssidens vækst-og degenerationskredsløb.

31.

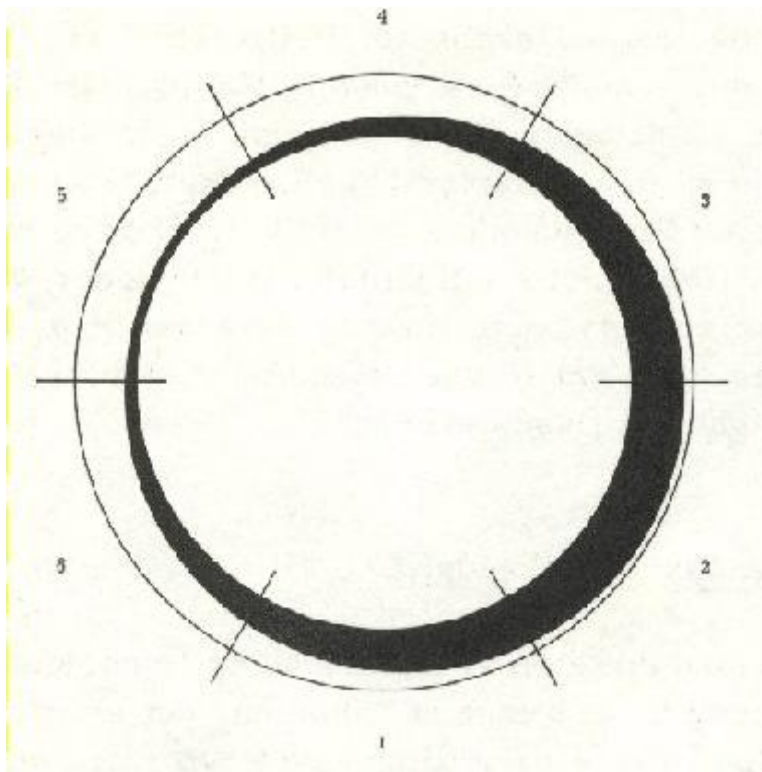
Dette kredsløb ytrer sig på den måde, at de to sider med hensyn til deres indbyrdes repræsentation i livsoplevelsen antager lovmæssigt forskellige værdier, alt efter hvilke stadier i spiralkredsløbet, livsoplevelsen er knyttet til.

Som det fremgår af nedenstående symbolskitse kan disse relative værdier udtrykkes ved to indbyrdes synkroniserede vækstog degenerationskredsløb, der er komplementært forskudt i forhold til

hinanden, dvs. forskudt på en sådan måde, at de to kredsløb indbyrdes udviser diametralt modsatte tendenser.

I praksis viser dette sig på den måde, at hvor det ene har sin maksimale værdi, der har det andet sin minimale værdi, og vice versa. I konsekvens heraf gælder også det forhold, at hvor det ene udtrykker vækst, der udtrykker det andet degeneration -og omvendt.

På symbolskitsen er stofsidens vækst-og degenerationskredsløb udtrykt ved den sorte figur, mens livssidekredsløbet er udtrykt ved den hvide figur. Og naturligvis markerer de radiære linier det pågældende tvillingekredsløbs forhold til spiralkredsløbets seks tilværelsesplaner, således at tallene 1 til 6 henholdsvis fastlægger instinktplanet, tyngdeplanet, følelsesplanet, intelligensplanet, intuitionsplanet og hukommelsesplanet.

Et blik på symbolskitsen vil nu kunne give forskellige oplysninger. Således viser det sig, at livsoplevelsens stofsider antager sin maksimale værdi i tyngdezonen (altså dyreriget), hvor til gengæld livssiden har sin minimale værdi. Gennem følelses-og intelligensplanet tiltager imidlertid livssiden på stofsidens bekostning for til sidst at kulminere i intuitionsplanet, hvor derimod stofsiden er minimal. Men nu vender det; gennem hukommelsesplanet og instinktplanet er det stofsiden, der tiltager i værdi, mens til gengæld livssiden aftager, således at vi i tyngdeplanet genfinder den situation, at stofsiden kulminerer mens livssiden er latent.

Det skal understreges, at denne fordeling af stofsiden og livssiden over de seks tilværelsesplaner lovmæssigt gentager sig for overhovedet samtlige verdensaltets spiralafsnits vedkommende, hvorved den i virkeligheden røber sig som et nyt træk ved livets kosmiske grundplan (se eventuelt lektion 49 til 64. Men hvorfor gælder mon denne lovmæssige fordeling, og hvad indebærer den i praksis?

32.

Med hensyn til det første spørgsmål kan der svares, at der slet og ret er tale om en konsekvens af de individuelle kombinationer, som de seks kosmiske underbevidsthedsgrundenergier jævnfør lektion 19

fremviser gennem spiralkredsløbet -en konsekvens, der allerede i forvejen optræder i form af udviklings- og udviklingsbuen. For i virkeligheden er stof- og livssidens vækst- og degenerationskredsløb på den ene side og udviklings- og udviklingsbuen på den anden side fuldstændigt parallelle fænomener, idet udviklingsbuen svarer til den del af førnævnte vækst- og degenerationskredsløb, hvor stofsiden er i tiltagende, mens udviklingsbuen svarer til den del, hvor livssiden er i tiltagende.

Men hvad indebærer så dette vækst- og degenerationskredsløb i praksis; hvorledes ytrer det sig for Jeget? -Svaret er simpelthen: det ytrer sig som et stadigt skiftende forhold mellem mængden af stofsidedata og livssidedata i livsoplevelsen, hvilket naturligvis svarer til et stadigt skiftende forhold mellem den udstrækning, i hvilken henholdsvis metoden for sansning fra neden og metoden for sansning fra oven gør sig gældende. (Undersøg eventuelt selv overensstemmelsen mellem grundenergiernes skiftende kombinationer gennem spiralkredsløbet i relation til den rolle de forskellige grundenergier spiller for de to sansemetoder.)

33,

Hvis vi begynder i det rene dyrerige, hvor stofsiden kulminerer og livssiden er latent, så har vi der en væsenstype, der lige er blevet dagsbevidst på det fysiske plan, fordi den har fået et relativt veludviklet sæt perifere sanseorganer bragt til udfoldelse i den fysiske organisme. Derimod er dyrets organiske struktur for intellektuel virksomhed på det fysiske plan endnu kun ganske spæd. Og denne situation har til følge, at dets livsoplevelse er præget af en omfattende stofsider repræsenteret ved en mangfoldighed emotionelle og fænomenologiske sansedata hidrørende fra den fysiske sansestruktur m.m., med hvilke sansedata det kun i meget beskeden grad er i stand til at bearbejde åndeligt. Og følgen er, at stofsiden næsten råder enevældigt i livsoplevelsen; livssiden er reduceret til at omfatte forståelsen af nogle ganske få årsagsvirkningsrelationer af fundamental betydning for livets opretholdelse på det fysiske plan: f.eks. visse færemomenter, velegnede fødeemner, mage og afkom o.lign. Herudover registrerer det blot umiddelbart og ureflekterende strømmen af stofsidedata fra det perifere sansesystem, hvoraf især de emotionelle effekter med deres indhold af behags- og ubehagsmomenter spiller rolle for det. -Det er således ikke tilfældigt, at f.eks. en kat vælger en solskinsplet i en støvet vindueskarm frem for en smuk og skyggefuld plads foran et billede af Rembrandt, der måske endda forestiller en opdækning af fødeemner, som en kat normalt giver førsteprioritet.

34.

Med dyrets forvandling til jordisk menneske ændrer situationen sig en smule i livssidens favør, men foreløbigt ikke mærkbart på stofsidens bekostning. Tværtimod demonstrerer mennesket en glubende appetit på stofsidedata, men vel at mærke for en stor dels vedkommende på et grundlag, som frembrydende åndelige evner er ansvarlige for. I kraft af disse evner begynder man nemlig at kunne udnytte stofsidedata langt mere end dyret kan. Man opdager hidtil upåagtede værdier og muligheder, og sulten efter berøring med stofsidedata vokser. Dette medfører på den ene side en vældig indstilling på materien, en trang til at eje og beherske materie. Man kan ligefrem tale om en sidste oplussen af udviklingsprincippet, der jo rent formelt mister sin indflydelse på grænsen mellem netop det rene dyrerige og det jordiske menneskerige for her at afløses af udviklingsprincippet. – På den anden side medfører materieindstillingen på dette nye grundlag, at en livsside begynder at vokse frem i livsoplevelsen, en livsside, der ganske vist til at begynde med forstærker tørsten efter materie, men som på længere sigt truer med at gøre stofsiden rangen stridig som førende faktor i livsoplevelsen.

De første symptomer i denne retning er en følelse af tomhed og utilfredshed ved dette blot at eje materie, samt en voksende uvilje mod dette at skulle kæmpe for at erhverve og besidde den. Man mættes og trættes af den rent materielle stræben og begynder at søge andre veje. Og disse går uvægerligt i retning af en stadig voksende fordybelse i dette at udnytte materien til fordel for tilegnelsen af åndelige værdier.

Der kan naturligvis blive tale om mange overgangsvanskeligheder og overgangsfænomener, således som vor kultur netop vidner om. Men tendensen vil være klar: materien er ikke længere et mål i sig selv, men et middel til at nå et højere mål, nemlig erhvervelsen af åndelige værdier, der jo lige akkurat danner livsoplevelsens livsside.

Hermed er stofsiden reelt trådt ind i sin degenerationsfase og livssiden i sin vækstfase. Den fortsatte udvikling af situationen vil tegne sig på den måde, at materien i sig selv bliver af stadig mere underordnet betydning, mens omvendt de åndelige værdier bliver af stadigt voksende betydning; bl.a. viser det sig, at et minimum af materie kan fostre et maksimum af åndelige værdier, når blot den fornødne begavelse foreligger. Det vil ikke mindst sige begavelse med hensyn til dette at befordre metoden for sansning fra oven. Således opvejer nogle tuber farve, et par pensler og spartler samt nogle lærreder for den sande maler i rigt mål trangen til at eje de fysiske terræner, der muligvis tjener som motiv for hans billeder, således at et bindende bytte er udelukket. Og for komponisten, forfatteren, videnskabsmanden -kort sagt det gryende åndsmenneske er tilsvarende beskedne rekvisitter de afgørende faktorer i tilværelsen; ikke for det de er i sig selv, men på grund af de åndelige værdier og muligheder, de åbner adgang til.

35.

Springer vi frem til det rigtige menneskerige, vil processen være så langt fremskreden, at man på det samfundsmæssige område for det første for længst har taget et fordelingsystem i brug, der som noget selvfølgelig sikrer alle mennesker lige adgang til livets materielle fornødenheder. Man hævder i forbindelse hermed også den grundindstilling at betragte materien som et materiale for udfoldelse af livskunst, i praksis udtrykt gennem skabelsen af et samfund, der på alle områder og med alle som deltagere praktiserer den højest mulige teknik med hensyn til dette at udnytte materien til fordel for udveksling af kærtegn og dermed næstekærlighed. Og som noget aldeles selvfølgelig er der i dette samfund uindskrænket adgang til samtlige de rekvisitter og materieressourcer, som for den enkelte måtte være nødvendige for skabelsen af lige netop de åndelige værdier og dermed livsdefaktorer, der har vedkommendes interesse. Og dette vil endda ikke være noget problem at gennemføre, idet på den ene side alle lever for hinanden, og på den anden side det forhold i voksende grad gør sig gældende, at stigende åndelig begavelse i tilsvarende voksende grad udligner behovet for materielle hjælpemidler.

36.

Rykker vi så frem til visdomsriget, har vi en situation, hvor tilknytningen til den fysiske materie i konsekvens af netop dette princip helt er blevet opgivet. Tilløbet hertil optræder allerede i kulminationen af det rigtige menneskerige, men er i visdomsriget fuldbåret i sin fulde konsekvens. For som det fremgår af den tidligere redegørelse for tilværelsesplanerne er visdomsriget en rent åndelig livszone, der netop på dette grundlag formår at fungere som afløser af det rigtige menneskerige. Dette beror bl.a. på, at den åndelige materie er et langt bedre materiale at lægge til grund for dyrkelsen af åndelige interesser end den fysiske materie. Og ikke mindst er den overlegen, når det drejer sig om at udveksle disse mellem væsenerne indbyrdes. For i den åndelige materie lader det sig som bekendt gøre direkte at materialisere sine tanker og følelser og på denne måde undgå et mere eller mindre fuldkomment sprog som mellemlid. Og af samme grund indbyrdes den åndelige materie kun til at spille rollen som et materiale eller medium for åndelige værdiers skabelse og

omsætning; i sig selv har den overhovedet ikke nogen interesse bortset fra, at den naturligvis kan tjene som objekt for udforskning.

37.

Stiller vi herefter ind på den guddommelige verden, er vi i berøring med det tilværelsesplan, hvor livssiden kulminerer, mens stofsiden er latent. Denne situation ytrer sig i praksis på den måde, at beskæftigelsen med materien -selv den åndelige materie er indskrænket til et minimum. Det er således ikke uden grund, at den guddommelige verden karakteriseres som ideernes verden; og det er ikke tilfældigt, at de to materiedannende grundenergier -tyngdeenergien og følelsesenergien -er henholdsvis latent og i sidste degenerationsstadium.

At den guddommelige verden er ideernes verden vil netop sige, at man ved hjælp af et minimum af materie opererer med et maksimum af åndelige faktorer; dvs. at vældige formationer af livssideelementer bringes til at manifestere sig i så fine, lette og raffinerede "stoflegemer", at det overhovedet ikke lader sig overtrumfe, hvoraf det fremgår, at den guddommelige verden er på grænsen til at gøre sig gældende som en substansløs verden. Den er kort sagt i bogstaveligste forstand en åndelig verden og i denne henseende suverænt hævet over al konkurrence.

Et groft, primitivt eksempel hentet fra den fysiske verden på en maksimal livssideformation, der bæres af en minimal stofsidedeformation, har man i en matematisk ligning, f.eks. Einsteins berømte formel for ækvivalens mellem energi og materie:

$$e = mc^2$$

Denne formel siger, at energi er lig materie multipliceret med lysets hastighed i anden potens, og udtrykker dermed gennem et minimum af fysiske hjælpemidler -nemlig simpelthen de fem symboler -en lov, der som forskningsresultat betragtet repræsenterer en i virkeligheden vældig tankebygning og dermed en vældig livssideformation. Og netop på denne måde kan nævnte formel tjene som et fingerpeg om det forhold mellem stofsidede og livsside, der kendetegner livsoplevelsens almene situation i den guddommelige verden. Det fremgår samtidig, at livsoplevelsens skabelse i den guddommelige verden stiller de allerhøjeste krav til intellektuel formåen, altså til dette at kunne befordre metoden for sansning fra oven, idet der jo kun forekommer en til det yderste spinkel stofsidedeformation at lægge til grund for sansningen.

38.

Men nu sker der igen et vendepunkt, denne gang til fordel for stofsiden og på bekostning af livssiden. Foranlediget af de omstændigheder, der jævnfør fremstillingen i lektion 60 lader udvikling afløse af gryende udvikling tændes på ny interessen for materiens og den fysiske verdens muligheder.

I den sidste halvdel af den guddommelige verden er interessen koncentreret om at konsolidere det åndelige grundlag for det ventende ny organismeprincips erobring. Dette er ganske vist udtryk for en yderste koncentration på åndelige faktorer -altså livssidefaktorer -men nu altså utvetydigt med henblik på inkassering af materielle gevinster; i virkeligheden må man i denne sidste koncentrerede beskæftigelse med livssidedata se et åndeligt modstykke til det jordiske menneskes materialistiske situation, hvor det jo er en udklang af stofsidedominans, der er tale om -altså en sidste opblussen af udviklingsprincippet.

Men vendepunktet ér sket! Væsnet i den guddommelige verden mættes og trættes i stigende grad af dette at præstere åndelig virksomhed, og med det resultat til følge, at det glider ind i salighedsrigets indadvendte og åndeligt set mindre krævende tilstand, hvor det bl.a. fordyber sig i guldkopi-erindringer om fordums tider på det fysiske plan. Dette er foreløbigt det ypperste, det kan præstere i

retning af øget koncentration på stofsidedata, men udtrykker ikke desto mindre en tiltagende stofsidedaktivitet på livssideaktivitetens bekostning; og som vi husker er denne indstilling på fysiske erindringer af vidtrækkende betydning for det ny organismeprincips faktiske erobring. De resulterende udladninger af salighedsenergi opnår nemlig på et tidspunkt kontakt med den fysiske materie; og de første uendeligt elementære og primitive tilløb til fysisk organismedannelse finder sted.

39.

Med tiden lykkes det at få etableret en stabil kontakt med den fysiske materieverden; planteriget er blevet erobret og dermed også en fysisk organisme, gennem hvilken de allerførste spæde fysiske sanseindtryk kan erhverves: behags-og ubehagsanselser. Dermed lægges grunden til et helt nyt bevidsthedsindhold, hvis fundament netop er repræsenteret ved elementære emotionelle data. Disse udgør som vi ved enhver stofsides kerne, og dertil grundlaget og forudsætningen for udvikling af en livsside senere hen.

Men først må en stærk og detaljerig stofsidede etableres. Dette forudsætter udvikling af et perfekt system af perifere sanseorganer; og som følge af de vilkår, under hvilke denne udvikling foregår, og af hvilke den for øvrigt også er afhængig, forvandler planten sig langsomt, men sikkert til dyr.

En følge af de nævnte vilkår er også et stadigt voksende engagement i den fysiske tilværelsesform på bekostning af givne sanssemæssige forbindelser med den åndelige verden "bagude". På et tidspunkt afbrydes disse praktisk taget helt, og individets kontakt med denne verden bæres herefter udelukkende af instinktmekanismer, der formidler en rent automatisk og ureflekteret indstilling på en åndelig verdens eksistens (det religiøse instinkt). Men alt dette kan naturligvis kun medføre en tilsvarende voksende indstilling på de stadig mere fuldkomne og alsidige stofsidedata, som hidrører fra det frembrydende system af mere og mere effektive perifere sanseorganer, således at vi til slut igen har et væsen, hvis hele tilværelse er stofsidedata: emotionelle og fænomenologiske elementer, - dvs. det rene dyr.

Og på denne måde fuldbyrder sig den ene gang efter den anden dette stofsidedens og livssidens komplementære vækst-og degenerationskredsløb. -Der kunne naturligvis være langt flere detaljer at tilføje, men læseren har sikkert allerede af det her nævnte fået et indtryk, som indtil videre kan danne grundlag for en eventuel videregående personlig beskæftigelse med emnet.

Spørgsmål til lektion 68

1. Består der nogen sammenhæng mellem stof-og livssidens vekselvirkning på den ene side og Jegets bevidsthedsskabelse på den anden side?
2. Hvad forstås ved erindringstalentkerne-koblinger?
3. Består der noget afhængighedsforhold mellem begreberne sprog og tænkning?
4. Tåler erindringstalentkerne-koblingerne sammenligning med erindringstalentkerne selv hvad angår konkretisering?
5. Hvad forstås ved stof-og livssidens tvillingekredsløb?
6. Har stof-og livssidens tvillingekredsløb noget med livets kosmiske grundplan at gøre?

7. a) Består der nogen forbindelse mellem tvillingekredsløbet på den ene side og spiralkredsløbets indviklings-og udviklingsbuer på den anden side og b) i bekræftende fald: hvilken?
8. Hvordan er stof-og livssidekonstellationen i a) dyreriget, og i b) den guddommelige verden?
9. Indtager materien den samme centralstilling i visdomsvæsnernes interesseverden som i det jordiske menneskes?
10. Hvor i spiralkredsløbet finder man et åndeligt modstykke til det jordiske menneskes materialistiske situation?

Løsningen til lektion 67's opgavetillæg

1. Ja, de er identiske
2. Ja, i høj grad
3. Ja, som basis for evnen til at kende forskel på behag og ubehag udgør den denne sansemetodes kosmiske hovedforudsætning.
4. Med de emotionelle data, f.eks. varme, kulde, tryk, smerte m.fl.
5. Den del af livsoplevelsens stofsider, der beror på følesansens virksomhed.
6. "Godt" og "ondt"
7. Udtryk for et givent stofsidermoments relation til Jegets personlige erfaring for behag og ubehag.
8. Nej, det er individuelt bestemt 1) dels af grundenergiernes midlertidige kombination og 2) af de enkelte tilfældes specielle karakter.
9. a) To hovedformer, b) den ene foregår med, den anden uden intuitionens medvirken.
10. Ja, den medfører en automatisk betonet fortolkning af stofsiderens data som vidnesbyrd om eksistensen af noget åndeligt og guddommeligt.
11. Den sætter Jeget i stand til at forstå elementerne i livsoplevelsens stofsider.

P. B.-J.

NB. Disse svar er godkendt af Martinus